

๔.๕ ออกกำลังกาย

๔.๖ มอเตอร์ไซด์

๔.๗ ตั้งชื่อกลุ่ม

๔.๘ ยิงเรือ

- ตั้งชื่อเรือ
- สำเภาทอง
- หงษ์ทอง
- ไพรวลัย
- สุวรรณหงส์
- เลือกตำแหน่ง
- ๑) ข้าศึกมาแล้ว
- ๒) สวมหมวกเหล็ก
- ๓) บรรจุกะสุน
- ๔) ซ้ายพร้อม
- ๕) ขวาพร้อม
- ๖) ยิง
- ๗) โป้ง ยิงเรือ...

- กติกาวิ่งเรือ
 - ๑) แต่ละกลุ่มนั่งแถวตอนเรียงหนึ่งโดยหมายเลข ๑ นั่งหลังสุดไล่ลำดับหน้าสุดหมายเลข ๑
 - ๒) ให้สมาชิกแต่ละคนลุกขึ้นพร้อมพูดชื่อตำแหน่งตนเองแล้วนั่งลงไล่ไปจนถึงคนหน้าสุดให้บอกชื่อเรือลำอื่นที่เราจะยิง
 - ๓) เรือที่ถูกเพื่อนยิงต้องทำตามข้อ ๒) และยิงเรือลำต่อไป
 - ๔) หากเรือลำใดโดนยิงแล้วตอบโต้ซ้ำ หรือเรือลำใดยิงเรือผิดลำจะถูก x หากครบ ๓ ครั้ง ถือว่าเรือล่ม ต้องออกจากการแข่งขัน

ยิงเรือ

๔.๙ คิด Slogan และทำ ประจักษ์กลุ่ม

สำเภาทอง ยาวไป ๆ

หงษ์ทอง ไม่เคยแพ้ใคร

ไพรวัลย์ วุบวาม ๆ

สุวรรณหงส์ จริงใจ

๑๓.๓๐ - ๑๗.๓๐ น.

๕. กิจกรรมฐาน (Walk Rally)

๕.๑ ปิดตาคลำไข่

กิจกรรมปิดตาคลำไข่

ถอดบทเรียน

Shopping Idea

นำเสนอวงใหญ่

ถอดบทเรียน ฐานปิดตาคลำไข่ (หงษ์ทอง)

๑. รู้สึกอย่างไร

- ผิดหวัง (การวางแผนยังไม่รัดกุม)
- การสื่อสาร
- สุนกสนาน
- ลุ้น (ว่าจะได้ไข่ไหน)
- ตื่นเต้น
- เครียด (หาทิศทางวางไข่)
- อัดอึด (ไม่ได้พูด, มองไม่เห็น)

๒. เรียนรู้อะไร

- การทำงานเป็นทีม : ทุกคนในทีมต้องมีส่วนร่วม
- การสื่อสาร : จากคนสุดท้ายที่ไม่ได้ปิดตามไปยังคนแรกที่ปิดตา (ต้องมีสมาธิ สติ ความชัดเจน, แม่นยำ, เข้าใจ)
- การยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกทีม
- การวางแผน : ต้องมีเป้าหมายตรงกัน ขั้นตอน, วิธีการที่ชัดเจนและเข้าใจตรงกัน การซ้อมแผนเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

๓. หากนำไปใช้ในการทำงานชลประทาน

- นำไปใช้ในการบริหารจัดการน้ำโดยต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนตรงกันและทุกฝ่ายยอมรับ
- การสื่อสารให้ชัดเจนทั่วถึง
- การให้ความร่วมมือจากทุกฝ่าย
- วางแผนทำงาน
- แบ่งหน้าที่
- สู่เป้าหมายเดียวกัน

๕.๒ ขป.ในฝัน

กิจกรรม ขป.ในฝัน

ถอดบทเรียน

Shopping Idea

นำเสนอวงใหญ่

ถอดบทเรียน ฐาน ขป.ในฝัน (ไพรวัลย์)

๑. รู้สึกอย่างไร

- ทำท่าย (ตั้งอก ตั้งใจที่ทำและได้มีความสามัคคีที่ดีต่อกัน)
- มีความสนุก ในการทำงานต้องมีการวางแผนร่วมกัน

๒. เรียนรู้อะไร

- มีความสามัคคี (ช่วยกันจับเชือกให้ปากกาไปในแนวเดียวกัน)
- ต้องมีการวางแผนก่อนลงมือทำงาน ก่อนทำกิจกรรม มีการวางแผน
- ได้เกิดมีผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ร่างแปลนและตอนโยกปากกา
- มองเห็นเป้าหมายเดียวกัน

๓. หากนำไปใช้ในการทำงานชลประทาน

- ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม
- หากทุกคนในกลุ่มผู้ใช้น้ำมองเห็นในแนวทางเดียวกันร่วมมือกันระดมความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การแก้ไข้ปัญหาได้ตรงจุด

๕.๓ รินน้ำใจ

กิจกรรม รินน้ำใจ

ถอดบทเรียน

Shopping Idea

นำเสนอวงใหญ่

ถอดบทเรียน ฐานรินน้ำใจ (สุวรรณหงส์)

๑. รู้สึกอย่างไร

- รู้สึกดี
- หัวใจ ผูกพัน (ได้ความสามัคคี)
- เมื่อย ปวดเอว ปวดขา
- อยากได้ปริมาณมากน้ำเยอะ ๆ

๒. เรียนรู้อะไร

- การวางแผน (เป็นสิ่งสำคัญก่อนทำกิจกรรม เพื่อให้ได้ตรงเป้าหมาย, โดยการยืนสลับฟันปลา ประกบอ้อมมือส่งน้ำส่งต่อกัน)
- กำหนดให้ผู้ที่อ้อมมือใหญ่ที่สุดเป็นผู้ยู่ต้นน้ำ
- เรียนรู้ในการทำงานเป็นทีมด้วยความตั้งใจ
- เรียนรู้การส่งน้ำจากต้นน้ำสู่ปลายน้ำ

๓. หากนำไปใช้ในการทำงานชลประทาน

- บำรุงรักษาคลองส่งน้ำ (ซ่อมแซม) ไม่ให้รั่วไหลระหว่างทาง
- สร้างความสามัคคีในกลุ่ม/องค์กรเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
- การวางแผน (บำรุงรักษาอาคาร ชป., การบริหารจัดการน้ำ สามารถกำหนดการส่งน้ำได้)

๕.๔ พรมพิเศษ

กิจกรรม พรมพิเศษ

นำเสนอวงใหญ่

ถอดบทเรียน ฐานพรมวิเศษ

๑. รู้สึกอย่างไร

- อึดอัด (ขาดความพร้อมเพรียงในหมู่คณะ)
- เป็นห่วงเพื่อนกลัวเพื่อนทำไม่ได้
- ยาก เพราะคิดไม่ตรงกัน
- ประทับใจในการทำงานร่วมกัน
- มีความสุข เมื่อประสบความสำเร็จ

๒. เรียนรู้อะไร

- เกี่ยวข้องกับงานชลประทาน
- มีความสามัคคีเกิดขึ้นในหมู่คณะ
- ความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหา
- การวิเคราะห์, วางแผน
- ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล
- เรื่องการฟังที่ดี
- การทำงานแข่งกับเวลา
- การมีเป้าหมายเดียวกัน
- การระดมความคิดเห็นจนประสบความสำเร็จ

๓. หากนำไปใช้ในการทำงานชลประทาน

- การทำงานเป็นทีม (Team Work)
- การแยกแยะ, วิเคราะห์ปัญหา รวมถึงแก้ปัญหา การบริหารจัดการน้ำของชลประทาน
- เกิดการแบ่งหน้าที่ชัดเจนในการทำงาน
- เกิดการลองผิดลองถูก จนบรรลุเป้าหมาย

๑๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.

๖. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

เกมของฝาก

๗. กิจกรรมแพรทนามแดง

ดูวีดิทัศน์แพรทนามแดง

ดูวีดิทัศน์แพรทนามแดง

ถอดบทเรียนแพรทนามแดง

๑. รู้สึกอย่างไร

- รู้สึกลำบากใจแทน
- รู้สึกสงสารคนทั้ง ๒ ฝั่งช่วงแรก
- ภาควงมีใจในภูมิปัญญาชาวบ้านที่ร่วมคิดและทดลองทำด้วยตัวเอง
- ดีใจ
- ทิ้ง (ความอดทน)

๒. เรียนรู้อะไร

- วิธีการแก้ปัญหาของชุมชน มีการปรับทราบปัญหาจากทุกฝ่าย และพร้อมที่จะปรับเข้าหากัน
- เจรจา พูดคุย
- ทดลองทำหลาย ๆ ครั้ง
- ชุมชนท้องถิ่นแก้ปัญหาเอง (ทำเอง เขียนโครงการเชื่อมโยงเครือข่าย ขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ)
- ต้องยอมรับความคิดของผู้อื่น
- ชุมชนเข้มแข็ง
- คนที่จะทำงานวิจัยท้องถิ่นต้องมีความเสียสละจริง
- มีความพยายาม อดทนของทีม
- ขั้นตอน, วิธีการแก้ปัญหา
- หาโจทย์ปัญหา
- การทำเวทีประชาคม
- ย้อนอดีต (ประวัติศาสตร์ชุมชน)
- ตั้งสมมติฐาน
- หาวิธีแก้ปัญหา
- ทดลองทำ

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

๐๘.๓๐ - ๐๘.๕๕ น.

๘. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

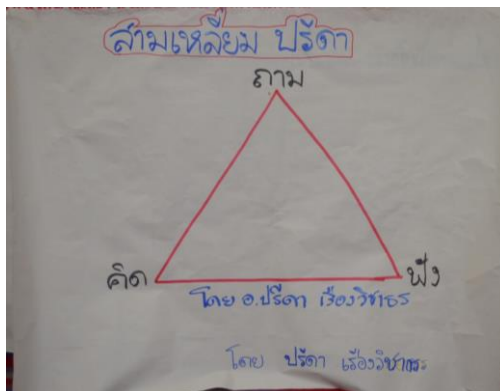

เกมยิงปืน (โป่ง อ้อยยะ)

๐๘.๕๕ - ๑๐.๓๐ น.

๙. หลักคิดเพื่อจับประเด็นในเวที

- สามเหลี่ยมปริดา (ฟัง คิด ถาม)

Fa อธิบายสามเหลี่ยมปริดา หัวใจกระบวนการ

- หลักคิด “อริยสัจ ๔”

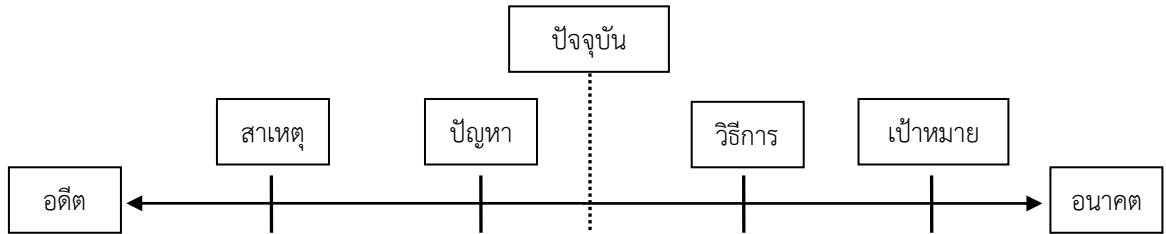
Fa อธิบายหลักคิด “อริยสัจ ๔” โดยใช้ Time line ช่วย

ทุกข์ : ปัญหา

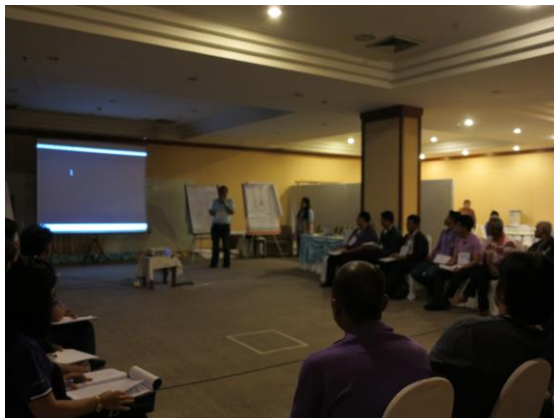
สมุทัย : สาเหตุ

นิโรธ : เป้าหมาย

มรรค : วิธีการ

- ดู VDO ขยะเมืองบัว

fa ถามอบรมจากที่ท่านได้ดู VDO ท่านคิดว่าปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร / สาเหตุของปัญหาคืออะไร / วิธีการคืออะไร / เป้าหมายคืออะไร

VDO ชยะเมืองบัว

ปัญหา <ul style="list-style-type: none">- ชยะ- สิ่งสกปรกในหมู่บ้าน- ยุง- กลิ่นเหม็น- เชื้อโรค (โรคระบาด)- ความไม่เป็นระเบียบ	สาเหตุ <ul style="list-style-type: none">- คนในชุมชนไม่มีความเป็นระเบียบ- คนในชุมชนไม่รักษาความสะอาด- ไม่รู้จักคุณค่าของชยะที่นำกลับมาใช้ได้- ในชุมชนไม่มีที่ทิ้งชยะร่วมกัน- ขาดการ พุดคุยในชุมชนเรื่องการทิ้งชยะ
เป้าหมาย <ul style="list-style-type: none">- ชุมชนเป็นสุข (มีความสะอาด)- ชุมชนสามารถจัดการปัญหาของตนเองได้- ไม่เกิดโรคระบาด- ชยะหมดไปจากหมู่บ้าน- ชุมชนมีความสามัคคี- เพิ่มรายได้	วิธีการ <ul style="list-style-type: none">- ธนาคารชยะ- ตั้งกลุ่มวิจัยชยะ- คัดแยกชยะ- จัดการชยะแต่ละบ้าน- ๕ โครงการ (บ้านนำมอง อสม.ตัวอย่าง หลักสูตร ท้องถิ่น ยูวชนอาสา ธนาคารชยะ)- มีเครือข่ายหลายภาคส่วนเข้ามามีร่วมจัดการชยะ- จัดเวทีประชาคม- จัดหาที่ทิ้งชยะ

๑๐.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.

๑๐. ฟังทักษะการฟัง

กติกากล่าวเรื่องโดยใช้หลักคิด

๑. แบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละประมาณ ๔ คน
๒. ให้เล่าเรื่องอะไรก็ได้ โดยใช้วิธีคิดแสวงหาความจริง /เปรียบเทียบ ในการเล่าให้เล่าคนละ ๕ นาที ผู้ฟังให้จับประเด็นลงในกระดาษ
๓. ให้เพื่อนที่ฟังในกลุ่มย่อย สรุปเนื้อหาว่าเป็นแนวคิดแบบใด เพราะอะไร
๔. ให้ผู้พูดมาเฉลยเนื้อหาที่เล่า
๕. วิทยากรกลุ่มย่อยเติมเนื้อหา
๖. กระบวนกลุ่มย่อยถอดบทเรียน

ถอดบทเรียนฝึกทักษะการฟัง

๑. รู้สึกอย่างไร

ขณะเป็นผู้ฟัง

- เป็นห่วง
- เห็นใจ
- ดี
- อิ่มใจ
- ตั้งใจ
- โมโห (แทนเพื่อน)

- ถูกใจ
- สับสน (จับเข้าหลักอริยสัจ ๔ ไม่ถูก)

๒. เรียนรู้อะไร

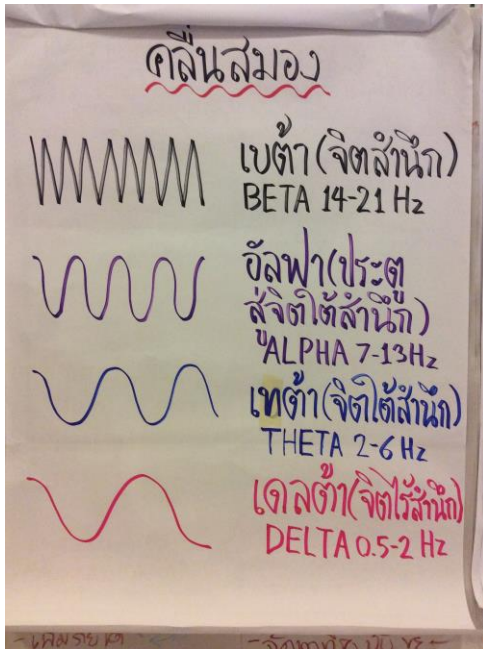
ขณะเป็นผู้ฟัง

- การจัดประเด็น
- แยกแยะตามหลักอริยสัจ (วิเคราะห์)
- การแก้ปัญหาจากเรื่องที่ฟัง
- การจัดเวทีระดับกลุ่มย่อย (กล้าพูด, กล้าแสดงออก)
- ได้ทักษะจากผู้เล่า

๑๓.๐๐ – ๑๓.๓๐ น.

๑๑. ผ่อนคลายตระหนักรู้

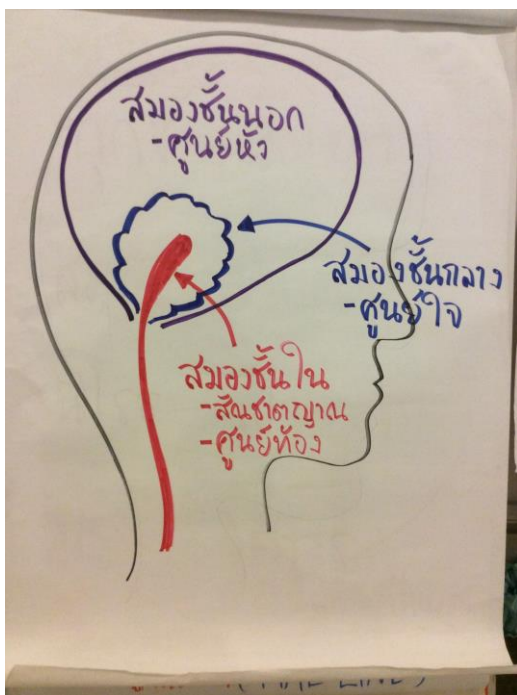

เบต้า (Beta) มีคลื่นความถี่ตั้งแต่ ๑๓ - ๒๕ รอบต่อวินาที คลื่นเบต้า คือ สมองกำลังอยู่ในภาวะการทำงานและควบคุมจิตใจสำนึก เช่น กำลังทำงานทั่วไป กำลังพูดและทำกิจกรรมต่างๆ

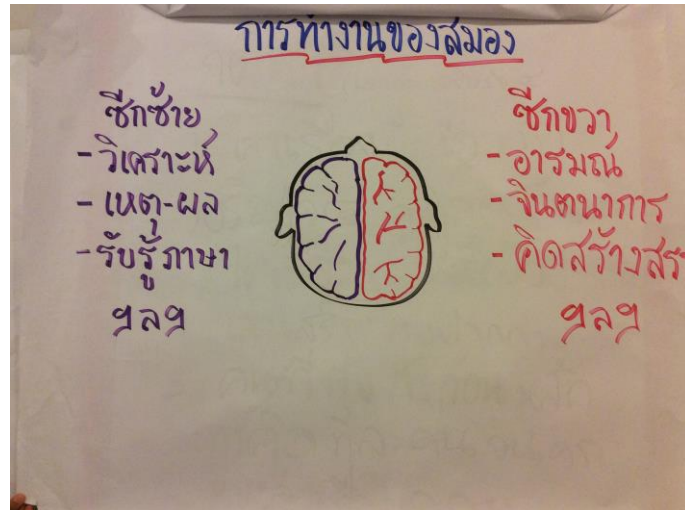
อัลฟา (Alpha) มีคลื่นความถี่ตั้งแต่ ๘ - ๑๒ รอบต่อวินาที คลื่นอัลฟา คือ สมองอยู่ในช่วงพักผ่อนหรือกำลังทำสมาธิ ซึ่งเป็นช่วงที่สามารถเกิดความคิดสร้างสรรค์หรือเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

ธีต้า (Theta) มีคลื่นความถี่ตั้งแต่ ๔ - ๑๑ รอบต่อวินาที คลื่นธีต้า คือ สมองอยู่ในช่วงของการเข้าสมาธิแบบลึก ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการเห็นภาพต่างๆ

เดลต้า (Delta) มีคลื่นความถี่ตั้งแต่ ๐.๕ - ๓ รอบต่อวินาที เป็นช่วงที่สมองหลับอย่างเต็มที่ โดยไม่มีความฝันใดๆ หรือเป็นช่วงที่พักผ่อนอย่างเต็มที่

สมองมนุษย์ มี ๓ ชั้น คือ สมองชั้นนอก (คิด ศูนย์หัว) สมองชั้นกลาง (ศูนย์ใจ) สมองชั้นใน (สัญชาตญาณ ศูนย์ท้อง) สมองทั้งสามชั้นเกี่ยวข้องกับการเป็นกระบวนการอย่างไร จะเห็นได้ว่าสมองชั้นในฐานกายจะเกี่ยวกับสัญชาตญาณ ในเวทีประชุมเกษตรกร เมื่อเกษตรกรพูดอะไรออกมา กระบวนการจะตอบทันทีทันใด เป็นสัญชาตญาณของการเอาตัวรอด ในส่วนของสมองชั้นกลาง ฐานใจ กระบวนการจะใช้อารมณ์ความรู้สึกกับคำพูดมากน้อยเพียงใด มีความรู้สึกในปัญหาที่เกษตรกรพบเจอหรือไม่ และสมองชั้นนอกจะมีการวิเคราะห์ หาเหตุผล การเชื่อมโยง ของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเวทีประชุมเกษตรกร ดังนั้นกระบวนการจะต้องใช้สมอง ๓ ชั้นร่วมกัน

สมองด้านบน ๒ ซีก (ซีกซ้าย ซีกขวา) ทางวิทยาศาสตร์พบว่า สมองทั้ง ๒ ซีก จะทำงานเป็นอิสระต่อกัน แต่ละซีกจะควบคุมคนละอย่าง คนถนัดขวาสมองซีกซ้ายจะมี การพัฒนามากกว่าสมองซีกขวา ในทางกลับกันสมองซีกซ้ายจะทำงานการคิดวิเคราะห์ ความเป็นเหตุเป็นผล การรับรู้เรื่องภาษา สมองซีกขวาทำอะไร คนที่ถนัดซ้าย สมองซีกขวาจะพัฒนาดี จะควบคุมการเงินตนาการ อารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ เมื่อสมองซีกซ้ายซีกขวาทำงานเป็นอิสระต่อกัน ความถี่จะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการใช้สมองไหนมากกว่า ถ้าเราคิดเยอะ สมองซีกซ้ายจะทำงานเยอะ ซีกขวาจะใช้งานน้อยกว่า แต่ถ้าเราฝึกใช้สมองทั้ง ๒ ซีก จะช่วยให้ความจำดีขึ้น เช่น การทำสมาธิ การฟังเพลงแห่งความเชื่อมั่น (ผอนพักตระหนักรู้) จะปรับให้คลื่นสมอง ๒ ซีก เท่ากัน จะทำให้รับรู้อะไรได้มากขึ้น ความจำดีขึ้น กระทบกรจะต้องใช้สมองทั้ง ๒ ซีก บางครั้งต้องตอบอะไรทันทีและไม่สามารถควบคุมอารมณ์ในบางสถานการณ์ได้ ขาดการคิดวิเคราะห์ก่อน ดังนั้นกระทบกรต้องปรับการทำงานของสมองให้สมดุลกัน คือใช้ทั้ง ๒ ซีก และต้องใช้สมองทั้ง ๓ ส่วน ด้วยกันในการทำเวที

กำแพง ๔ ด้าน เป็นอุปสรรคในการเป็นกระทบกรในการทำเวทีชาวบ้าน หรือเวทีการมีส่วนร่วม

- **คิดลบ** ถ้าเราไปลงพื้นที่และมีธงอะไรบางอย่าง และบอกว่ามีสิ่งที่ดีอยู่แล้ว ในการทำเวทีชาวบ้านความเป็นกลางเราก็จะไม่มี
- **คิดแทนคนอื่น** เราไปคิดแทนเขาว่า สิ่งที่เราเลือกมานี้ เป็นวิธีการแก้ไขเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว ก็ต้องทำเป็นอย่างเท่านั้น ทำวิธีอื่นไม่ได้
- **โยนความผิดให้ผู้อื่น** เวลาชาวบ้านทำอะไรที่ไม่ถูกต้องตามวิธีคิดของเรา เราก็จะบอกว่า เขาผิดตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้จะขวางในการทำเวทีชาวบ้านแบบมีส่วนร่วม
- **อารมณ์ชั่ววูบ** ไม่ค่อยพบเห็นมากนัก แต่ถ้าเราอยู่ในช่วงที่ไม่สามารถใช้สมองซีกขวาในการควบคุมอารมณ์ในระหว่างที่มีเวทีที่ร้อนแรงที่มีการประชุมชาวบ้าน เราก็อาจจะใช้วิธีการคลี่คลายอารมณ์ ที่จะเกิดขึ้นได้

การเรียนรู้การเป็นกระทบกรจะช่วยในการกำจัด ทำลาย กำแพง ๔ ด้านออกไป

๑๓.๓๐ – ๑๔.๓๐ น.

๑๒. สุนทรียสนทนา

๑. จัดวงกลมวงใหญ่ทำกิจกรรมสุนทรีย โดย Fa บอกกติกา
๒. เล่าเกี่ยวกับประเด็นเรื่อง “น้ำ” ให้เพื่อนฟังใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง

กติกาสุนทรียสนทนา

๑. ทุกคนในห้องนี้ไม่มีใครเก่งกว่าใคร ไม่มีใครรู้มากกว่าใคร ไม่มีตำแหน่งภายนอกเข้ามา ไม่มีใครใหญ่กว่าใคร
๒. ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียม
๓. เคารพในความคิดของผู้อื่น เพราะทุกความคิดมีคุณค่าควรแก่การรับฟัง
๔. ทุกคนความคิดเป็นเพียงสมมุติฐาน ไม่ต้องตัดสินถูกผิด เพียงรับรู้และปล่อยผ่าน เพราะเสียงที่ได้ยินเป็นเพียงคลื่นความคิดเท่านั้น
๕. ไม่แนะนำ สั่งสอน ใช้อวด ไม่ได้แย้ง หรือยกย่องยอปอปั้น หรือตีเตียน หรือวิงวอนขอร้อง เพราะการฟังอย่างเดียวยังถือว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่ยิ่งใหญ่แล้ว
๖. สิ่งที่ได้รับมาทั้งหมดถือว่าเป็นครูของเรา และจะไม่นำครูไปพูดนอกห้องด้วยความคะนอง หรือเพื่อทำร้ายใคร
๗. เปิดใจกว้างมีความสุขกับกาได้ยินได้ฟัง และเรียนรู้จากผู้อื่นที่กำลังพูดอยู่ “ต้องฟังอย่างตั้งใจอย่างลึกซึ้ง”
๘. ต้องไม่สรุปว่า “พูดแล้วได้อะไร” ปล่อยให้คลื่นความคิดที่เกิดจากการสนทนาด้วยการฟังนี้ทำงานต่อไป...ในระดับจิตใต้สำนึกแล้วรอฟัง “เสียง” ที่โผล่ปรากฏขึ้นในเวลาต่อมา

กิจกรรมสุนทรียสนทนา

ถอดบทเรียนสุนทรียสนทนา

๑. รู้สึกละอย่างไร
ขณะเป็นผู้พูด
 - เจ็บสงบ นิ่งเฉย
 - คิด
 - กังวล
 - อึดอัด (ช่วงที่เจ็บ)

- เกร็ง
- งง ๆ

ขณะเป็นผู้ฟัง

- คล้อยตาม
- สนุกสนาน
- รับรู้อารมณ์ของผู้พูด (ลักษณะการใช้คำพูด น้ำหนักเสียง)
- เสียใจ
- ดี
- ตื่นเต้น
- เห็นใจ
- สงบ
- สุขใจ (ที่ได้ฟังเรื่องราว)

๒. เรียนรู้อะไร

ขณะเป็นผู้ฟัง

- มีสมาธิในการฟัง
- รับรู้เรื่องราวได้มากขึ้น
- เรียนรู้ทักษะของการเป็นผู้พูด
- มารยาทในการฟัง
- ทำให้ผู้พูดกล้าแสดงออก

ทฤษฎีตัวยู (อ้างอิง Otto Scharmer)

ขั้นที่ ๑ การฟังที่มีการโต้ตอบทันทีโดยใช้ความรู้ หรือข้อมูลเดิมที่มีอยู่

ขั้นที่ ๒ การฟังโดยใช้สมองคิดวิเคราะห์เหตุผล เพื่อนำเหตุผลมาโต้แย้งหาฝ่ายถูกฝ่ายผิด

ขั้นที่ ๓ การฟังแบบสุนทรียสนทนา **ใส่ใจในการฟัง เริ่มรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้พูด**

ขั้นที่ ๔ การฟังที่ผู้ฟัง**เข้าใจ**ในอารมณ์และความรู้สึกของผู้พูดอย่างลึกซึ้ง หลายๆ คำพูดเสมือนหนึ่งว่าเป็นคำพูดที่ออกมาจากปากของผู้ฟังเอง

๑๔.๔๕ - ๑๗.๓๐ น.

๑๓. การตั้งคำถามในเวทีการมีส่วนร่วม

เล่นเกมส์ ๒๐ คำถาม

กติกา

๑. ให้หาคำที่ด้านหลัง โดยใช้คำถามที่ลงท้ายด้วยคำว่า “ใช่ หรือ ไม่”
๒. ผู้ตอบต้องตอบด้วยประโยคที่ลงท้ายด้วยคำว่า “ใช่ หรือ ไม่”
๓. ให้จดคำถาม คำตอบ คนตอบ ลงในกระดาษ
๔. ห้ามถามซ้ำคนเดิม
๕. ให้หาคำตอบให้ครบทุกพยางค์

กิจกรรม ๒๐ คำถาม

ถอดบทเรียนกิจกรรม ๒๐ คำถาม

๑. รู้สึกอย่างไร

- อยากรู้
- สงสัย
- ตื่นเต้น
- มุ่งมั่น
- สนุก
- กลัว
- มั่นใจ
- สับสน

๒. ได้เรียนรู้อะไร

- วิธีตั้งคำถาม
- ถามจากกว้าง ๆ ก่อน
- ต้องมีความมุ่งมั่นในการค้นหาคำตอบที่โจทย์ให้
- การหาเป้าหมาย (การตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ)
- ความกล้าที่จะเข้าไปถาม
- สามเหลี่ยมปริดา คิด ฟัง ถาม

- การวิเคราะห์ลำดับคำถาม
- จินตนาการในการตั้งคำถาม
- มิตรภาพ ได้เพื่อนเพิ่มจากการพูดคุย

๓. คำถามที่ดีควรเป็นอย่างไร

- คำถามที่ชัดเจน รัดกุม
- เข้าใจง่าย
- ตรงประเด็น
- จากกว้างไปแคบ
- คำถามที่นำไปสู่เป้าหมาย
- ใช้คำให้เหมาะสม สุภาพ
- มีความจริงใจ
- ควรเป็นคำถามปลายเปิด เช่น อย่างไร เพราะอะไร เมื่อไร
- ไม่กดดันผู้ตอบ
- ใช้น้ำเสียงดี ๆ ชวนตอบ
- คำถามเชิงบวก
- ไม่ควรเป็นคำถามชี้หน้า
- ถามให้ถูกโอกาส ถูกกาลเทศะ
- ควรใช้ภาษาถิ่นที่เข้าใจง่าย
- ไม่เป็นคำถามซ้อนคำถาม

๑๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.

๑๔. เลือก Case เพื่อฝึกออกแบบและจำลองเวที

๑. เล่าเหตุการณ์ในพื้นที่ที่สนใจให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
๒. ปัญหา,สาเหตุ,เป้าหมาย,วัตถุประสงค์

วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘

๐๘.๓๐ - ๐๘.๕๐ น.

๑๕. กิจกรรมสนทนาการ

๐๘.๕๐ - ๑๐.๓๐ น.

๑๖. วิเคราะห์เพื่อออกแบบเวที

๑. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์และกายภาพของพื้นที่
๒. สภาพปัญหา
๓. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑๐.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.

Panel Interview

- สัมภาษณ์การทำเวทีบริหารจัดการน้ำอย่างทั่วถึงแบบมีส่วนร่วมของโครงการฯ ประเด็น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมเข้าใจการทำเวทีและเห็นแนวทางในการออกแบบเวทีเพิ่มขึ้น

๑๓.๐๐ - ๑๓.๑๕ น.

๑๗. กิจกรรมสนทนาการ

๑๓.๑๕ - ๑๔.๓๐ น.

๑๘. นำเสนอพื้นที่ทำเวทีจริง

ระดมความคิดเห็นเพื่อ

๑. กำหนดเป้าหมายหลัก
๒. กำหนดเป้าหมายเวทีที่ ๑ กลุ่มผู้เข้าร่วม และชุดคำถามที่ใช้เวทีที่ ๑
๓. กำหนดเป้าหมายเวทีที่ ๒ กลุ่มผู้เข้าร่วม และชุดคำถามที่ใช้เวทีที่ ๒
๔. นำเสนอข้อมูลลงใหญ่เพื่อช่วยกันพิจารณา

กลุ่มพระพิมล พระยาบรรลือ และเจ้าเจ็ด-บางยี่หน

- เป้าหมายหลัก : เกษตรกรผู้ใช้น้ำคลองวันชัยมีความรัก ห่วงแหนช่วยกันดูแลรักษาคลองวันชัย
- เป้าหมายเวทีที่ ๑ : ผู้เข้าร่วมประชุมรู้สภาพและสาเหตุของสภาพปัญหาคลองวันชัย
- กลุ่มผู้เข้าร่วม : ๕๐ คน (ผู้นำชุมชน, เกษตรกรผู้ใช้น้ำคลองวันชัย, เจ้าหน้าที่ชลประทาน, เกษตรตำบล)

- ชุดคำถามที่ใช้เวทีที่ ๑
 - ๑) สภาพคลองวันชัยในปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง
 - ๒) เกิดจากสาเหตุอะไรบ้าง
- เป้าหมายเวทีที่ ๒ : ผู้เข้าร่วมประชุมรู้สภาพและสาเหตุของสภาพปัญหาคลองวันชัย
- กลุ่มผู้เข้าร่วม : ๕๐ คน (ผู้เข้าร่วมจากเวทีที่ ๑)
- ชุดคำถามที่ใช้เวทีที่ ๒ : ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมมือกันหาแนวทางในการพัฒนาคลองวันชัย
 - ๑) อยากให้คลองวันชัยเป็นอย่างไร
 - ๒) แล้วเราจะทำอย่างไรกันในกรณีที่ภาครัฐไม่มีงบประมาณสนับสนุน

กลุ่มรังสิตเหนือ รังสิตใต้ และพระองค์ไชยานุชิต

- เป้าหมายหลัก : การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในช่วงฤดูแล้งของผู้ใช้น้ำคลองซอย ๒๒
- กลุ่มผู้เข้าร่วม : ๕๐ คน (ผู้นำชุมชน, ผู้ใช้น้ำคลองซอย ๒๒, เจ้าหน้าที่ชลประทาน)
- เป้าหมายเวทีที่ ๑ : สืบค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาการใช้น้ำคลองซอย ๒๒ (ในช่วงฤดูแล้ง)
- ชุดคำถามที่ใช้เวทีที่ ๑
 - ๑) สภาพพื้นที่ของท่านเป็นอย่างไร
 - ๒) การใช้น้ำของท่านเป็นอย่างไร
- เป้าหมายเวทีที่ ๒ : ต้องการให้ผู้ใช้น้ำคลองซอย ๒๒ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการใช้น้ำในช่วงฤดูแล้ง
- กลุ่มผู้เข้าร่วม : ๕๐ คน (ผู้เข้าร่วมจากเวทีที่ ๑)
- ชุดคำถามที่ใช้เวทีที่ ๒
 - ๑) พื้นที่ของท่านประสบปัญหาการใช้น้ำอย่างไรในช่วงฤดูแล้ง
 - ๒) ท่านคิดว่าปัญหาเกิดจากอะไร
 - ๓) ท่านมีวิธีแก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างไร

๑๔.๔๕ - ๑๗.๓๐ น.

๑๙. การออกแบบเวที

๑. ชื่อเวที
๒. เป้าหมายเวที
๓. ข้อมูลบริบทชุมชน
๔. จำนวนผู้เข้าร่วม
๕. ช่วงเวลา/ระยะเวลาการจัด
๖. คำถามในเวที
๗. ขั้นตอนการทำเวที
 - เวลา
 - ผู้รับผิดชอบ
 - กิจกรรม

ตัวอย่างตาราง ๗ ช่อง

วันที่/เวลา	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	วิธีการ	อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ

นำเสนอการออกแบบเวที

Fa และผู้เข้าอบรมร่วมกันพิจารณาการออกแบบเวทีเพื่อปรับให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒๐. เลือกพื้นที่เพื่อทำเวทีจริงในครั้งต่อไป

ผู้เข้าอบรมร่วมกันเลือกพื้นที่เพื่อทำเวทีจริง

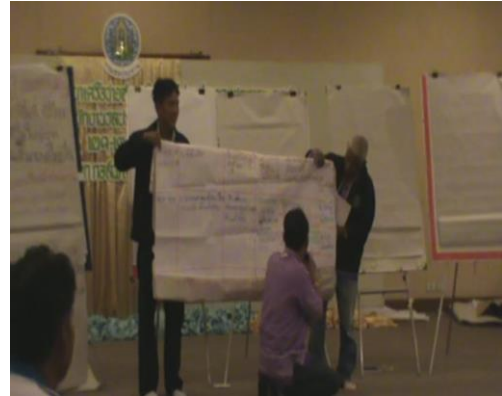

ผอ.สช. และ อ.ปรีดา เรืองวิชาธร ร่วมสังเกตการณ์ฝึกอบรม

วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๘

๐๘.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.

๒๑. ปรับการออกแบบเวทีเพื่อลงพื้นที่จริงครั้งต่อไป

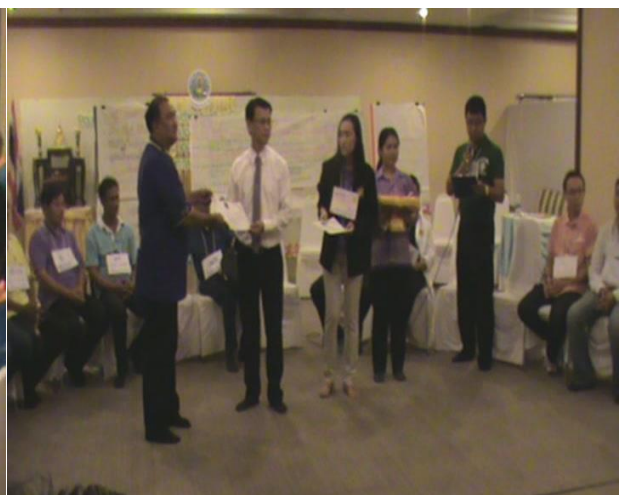
ปรับการออกแบบเวทีเพื่อลงพื้นที่จริง ๒๖-๒๗ พ.ค. ๕๘

๑๐.๔๕ - ๑๒.๓๐ น.

๒๒. มอบประกาศและพิธีปิด

คืนยศ-ตำแหน่ง

มอบประกาศ

พูดปิดวง

สวัสดีทีมงาน

สรุปคะแนน Pre-test

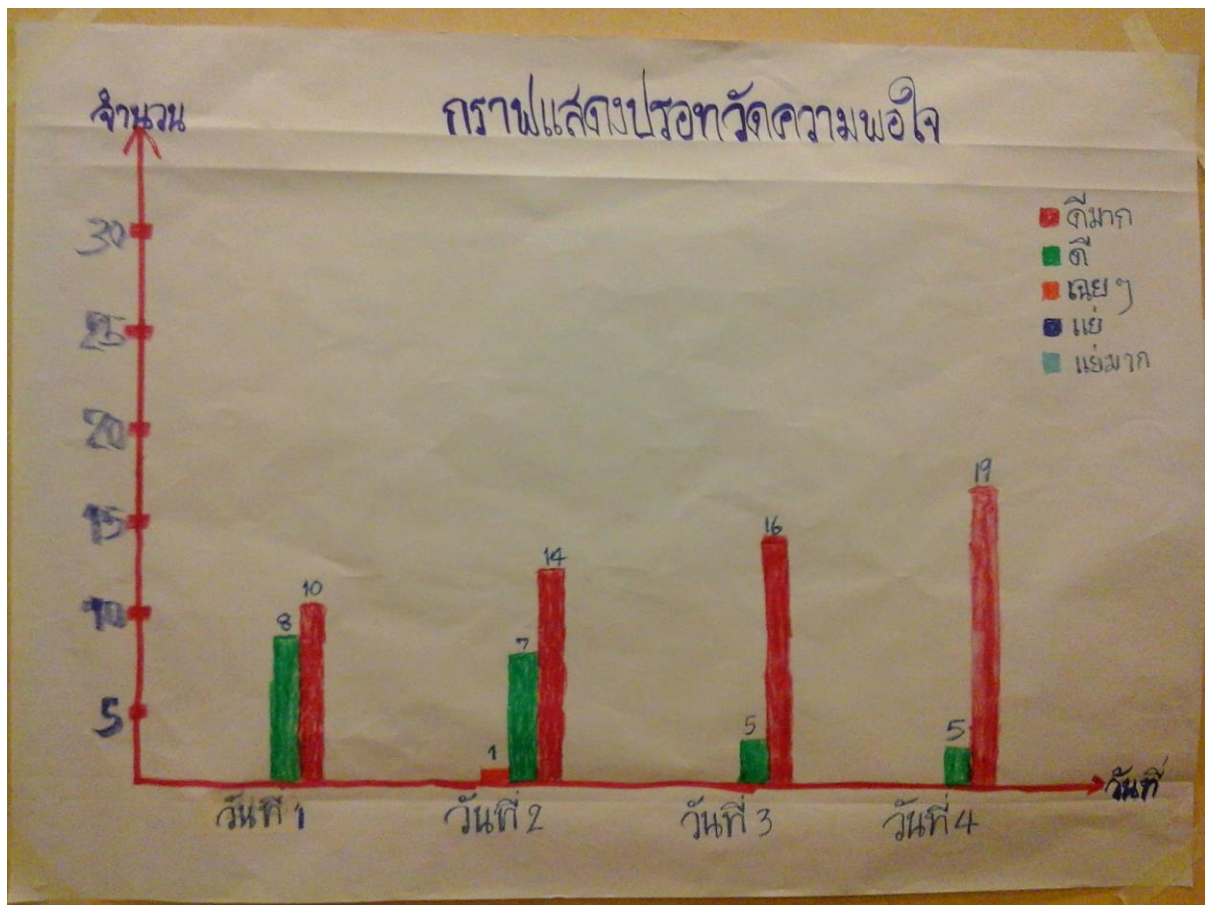
- คะแนนเต็ม ๒๐.๐๐ คะแนน
- คะแนนสูงสุด ๑๔.๐๐ คะแนน
- คะแนนต่ำสุด ๖.๐๐ คะแนน
- คะแนนเฉลี่ย ๑๐.๖๔ คะแนน

สรุปคะแนน Post-test

- คะแนนเต็ม ๒๐.๐๐ คะแนน
- คะแนนสูงสุด ๑๖.๐๐ คะแนน
- คะแนนต่ำสุด ๑๐.๐๐ คะแนน
- คะแนนเฉลี่ย ๑๒.๔๘ คะแนน

ปรอหวัดความรู้สึก

หลักสูตรที่ ๒ การเปิดเวทีสาธารณะ

หลักสูตรที่ ๒ ครั้งที่ ๑

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.

๑. ลงทะเบียน

๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.

๒. บรรยายแผนที่เดินดินและแบ่งกลุ่มเพื่อสำรวจพื้นที่จริง

ฟังบรรยายการทำแผนที่เดินดิน

แบ่งกลุ่มเพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลและทำแผนที่เดินดิน

๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

๓. ลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลคลองวันชัย

- ผู้เข้าร่วมอบรมแบ่งกลุ่มลงพื้นที่สำรวจสภาพคลองวันชัยเพื่อเก็บข้อมูลสภาพปัญหา
- สัมภาษณ์สอบถามเกษตรกรและผู้ใช้น้ำบริเวณคลองวันชัย
- ร่างแผนที่เพื่อนำมาจัดทำเป็นแผนที่เดินดิน

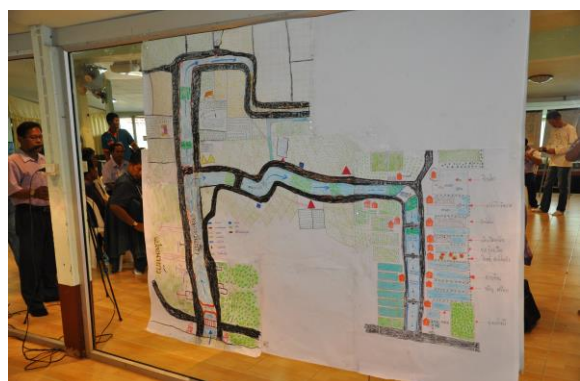

สำรวจสภาพคลองวันชัยและเก็บข้อมูลทำแผนที่เดินดิน

๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.

๔. จัดทำแผนที่เดินดิน

- ผู้ร่วมอบรมนำร่างแผนที่มาจัดทำเป็นแผนที่เดินดินตามแนวคลองที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย
- แต่ละกลุ่มนำเสนอแผนที่เดินดิน พร้อมชี้แจงสภาพปัญหาและข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่สำรวจให้สมาชิกทุกคนทราบเพื่อร่วมกันวางแผนทำเวทีจริง
- ทุกกลุ่มนำแผนที่เดินดินที่ได้จัดทำมาร่วมกันเป็นแผนที่เดินดินภาพรวมคลองวันชัย

๑๔.๔๕ - ๑๘.๓๐ น.

๕. วางแผนเวทีครั้งที่ ๑

๖. จำลองเวที และถอดบทเรียนการจำลองเวที

จำลองเวที และถอดบทเรียน

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘
๗. เปิดเวทีสาธารณะครั้งที่ ๑

ภาพบรรยายภาคเวทีการมีส่วนร่วมครั้งที่ ๑

ข้อตกลงในเวที

- ๑) ผู้ร่วมเวทีสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่
- ๒) ยกมือก่อนพูด
- ๓) พูดทีละคน
- ๔) ผู้ร่วมเวทีมีสิทธิเท่าเทียมกัน

สภาพคลองวันชัย

- แรกเริ่มมาจากท่านคึกฤทธิ์ (แรกชื่อคลองตัน)

- น้ำต้นเงิน
- การขุดลอกคลอง
- ผักตบชวา
- สาหร่ายเยอะ
- ตรงแยกมีท่อ น้ำผ่านไม่สะดวก (มีท่อมาเสริม) (ท่อเล็ก)
- มีเนินดินกลางคลองน้ำผ่านไม่สะดวก
- ขาดความร่วมมือ

ปัญหา

- ช่วงปากคลองมีวัชพืช
- น้ำเข้าคลองไม่เพียงพอ
- ท่อมีขนาดเล็ก (มีตะกอนในท่อ)
- ปากคลองตัน

สาเหตุ

น้ำต้นเงิน

- ดินไปไหน (โยกย้ายไม่ได้)
- ไม่มีที่ทิ้งดิน
- ดินสไลด์
- ชาวบ้านไม่ให้ที่วางดิน
- ผักตบชวา (เกิดตามธรรมชาติ)

ขาดความร่วมมือ

- การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง
- ให้มองว่าคลองเป็นส่วนรวม
- ขาดความใส่ใจ (ความสามัคคี)
- งดเรื่องส่วนตัว (เหตุผล)

วิธีการแก้ไข

- ให้ดำเนินการกันผักตบเป็นล๊อค ๆ หน้าที่บ้านตนเอง
- กำจัดวัชพืชน้ำที่บ้านของตนเอง

การเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

- เรื่องท่อลอดควรมีเครื่องต้นล้างท่อลอด (เพื่อล้างตะกอนดินออก)
- ทำลอกันวัชพืชบริเวณปากคลองวันชัย
- อยากให้มีความร่วมมือร่วมกัน

กำหนดวันร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหา (คลองวันชัย)

วันที่ ๙ มิ.ย. ๕๘ (เวลา ๐๘.๐๐ น.)

- อบต. สนับสนุนงบประมาณ (อาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม และอื่น ๆ)
- ผู้ใหญ่ตำบลสนับสนุนน้ำมันเชื้อเพลิง
- เสนอให้เก็บวัชพืชขึ้นจากคลองและฉีดยาฆ่าวัชพืชบริเวณชายคลอง
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการฯ
 - ๑) เครื่องสูบน้ำ
 - ๒) สายยาง
 - ๓) เครื่องฉีดยา (พื้ ๆ สนับสนุน)
 - ๔) ยาฆ่าหญ้า (อบต. สนับสนุน)

การใช้สารเคมี

- มีผลตกค้างในร่างกายเป็นอันตรายต่อผู้ใช้
- การใช้ต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายจากสารเคมี
- ทำให้มีสารพิษตกค้างในน้ำ
- อยากให้คำนึงถึงผลกระทบต่อเพื่อนบ้านและสิ่งแวดล้อม

๘. ถอดบทเรียนการทำเปิดเวทีครั้งที่ ๑

ถอดบทเรียนการเปิดเวทีครั้งที่ ๑

รู้สึกอย่างไร

- โล่ง
- ดีใจ
- ดี
- ภูมิใจ
- กลัว
- กังวลใจ
- สบายใจ